

ESKİŞEHİR HALKA ARZ TOPLANTISI AÇILIŞ KONUŞMASI
17 MART 2011
NEVZAT ÖZTANGUT
TSPAKB BAŞKANI

**Sayın Başkanlar,
Şirketlerimizin Değerli Temsilcileri,
Sevgili Meslektaşlarım,
Değerli Basın Mensupları,**

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği ve üyeleri adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sermaye piyasamızın tüm değerli temsilcileri ile birlikte, Halka Arz Seferberliği kapsamında bu kez Eskişehir’de bulunmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Eskişehir ilimiz özellikle 1990 sonrasında sanayi anlamında büyük gelişme gösterdi. Bugün Türkiye’nin en büyük organize sanayi bölgesine sahip. Gerek ekonomik alanda gerekse şehircilik alanında yarattığı avantaj ile Eskişehir, Anadolu’nun batıya açılan kapısı olarak tanımlanıyor. Demiryolu ve karayollarının kavşağında olması, tarımda ve sanayideki gelişmeler ile yer altı kaynaklarının zenginliği, kültürü ve bu kültür hazinesine sahip çıkan anlayışı Eskişehir’i ekonomik bakımdan önemli bir merkez haline getiriyor.

Eskişehir, onu en iyi şekilde değerlendiren siz sayın şirket sahiplerinin daha ilerilere, daha büyük hedeflere, daha kalıcı ve uzun ömürlü yapılara kavuşmanız için gerekli tüm yapıya sahip. Şirketlerin bu ileriye yönelik ve daha büyük adımlar atmaları içinse en önemli ihtiyaç kuşkusuz finansman.

Sermaye piyasaları özellikle tam da bu noktada, şirketlerin finansmanı söz konusu olduğunda önem kazanıyor. Kuşkusuz bir şirketi hisse senedi ihraç ederek sermaye piyasalarından yararlanmaya yönelten en önemli etken fon ihtiyacı. Ancak aracılık sektörü tarafından baktığımızda fon ihtiyacı, şirketlerin halka açılmasının sağladığı en önemli kazanım olmakla birlikte tek kazanım değildir. Bu ana kazanımın yanı sıra şirketleri farklı yönlerden besleyen yan kazanımlar da bulunuyor.

Biliyorsunuz biz piyasanın aracılık kesiminde bulunan taraf olarak, tasarruf sahipleri ile kaynak arayan kesimi bir araya getiriyoruz. Bu temel işlevimizi yaparken de görüyoruz ki sanayinin, ekonominin hisse senedinden kaynak temin etmesi tek boyutlu olgu değil. Amaç kaynak ihtiyacı olsa da kazanım sadece ihtiyacın giderilmesiyle sınırlı olmuyor. Başka neler oluyor? Örneğin, halka açılan şirketler büyük harcamalar yapıp yürütecekleri tanıtım faaliyetleriyle dahi elde edemeyecekleri tanınırlığa, üstelik prestijli bir tanınırlığa ulaşıyor. Dolayısıyla bu prestijli tanınırlık artan güvenilirliği de beraberinde getiriyor ve borsaya kote olan bir şirketin, uluslararası ticari ilişkileri de oldukça kolaylaşıyor.

Bir diğer kazanım ise, kurumsallaşmak oluyor. Sermaye piyasasının kendine özgü bir kültürü, işleyişi var. Bu işleyiş önceki deneyimleri sonraki gelen kuruluşlara aktarmayı da kapsıyor. Burada mevcut şirketlerimiz zaten halka arza, halka açılmaya aday hale geldiklerinde halihazırda bir kurumsallaşma seviyesindedirler aslında. Öyle kabul ediyoruz. Ama sermaye piyasası, bu kurumsallaşmaya biraz daha başka bir yönden katkı sağlıyor, prensipler getiriyor, düzenlemeler getiriyor, mevzuata, uluslararası işleyişe uyum getiriyor ve artık şirketler hem kendi yönetimlerinde, hem de kendilerinden sonrakilere şirketlerini aktarmada daha kurumsal bir yapıya sahip oluyorlar. Geleceğe daha güvenle bakıyorlar, çünkü daha uzun ömürlü şirketler oluyorlar.

Borsada işlem görenin az önce sıraladığım yan avantajları şirketlerde aynı zamanda derin bir kurumsal kültür yaratıyor, var olan kurumsallaşma düzeyini daha da yukarı seviyelere taşıyor. Tüm bu yan kazanımlar da, elbette tekrar kaynağa dönerek ana kazanım olan finansmanın artmasına hizmet ediyor.

Özetle, mali tablo standartları, kamuyu aydınlatma düzenlemeleri gibi başlangıçta şirkete yeni yükümlülükler olarak ortaya çıkan bazı sermaye piyasası kuralları, şirketlerin daha başarılı, daha kârlı ve daha uzun ömürlü olmasını sağlayıcı bir fırsat oluyor aslında. İşte bu nedenlerle de dünyanın birçok ülkesinde, binlerce şirket, getireceği yükümlülüklerle rağmen sermaye piyasalarında hisse senedi ihraç ediyor ve bu ucuz finansman olanağından yararlanıyor.

Ülkemizdeki duruma baktığımızda hisse senedi piyasamızdan yeterince şirketin yararlanmadığını görüyoruz. Bildiğiniz üzere ülkemizde çok sayıda aile şirketi bulunuyor. Bunların büyük bir kısmının hisse senetleri ailelere ait ve doğrudan bu aileler tarafından yönetiliyor. Ülkemizdeki aile şirketlerinin bazılarıysa hisselerinin bir kısmını halka açmış durumda. Borsamızda işlem gören bu şirketler açısından baktığımızda; verimlilikleri, mevcut bilinirliklerine halka açık olmanın getirdiği bilinirliği eklemeleri, kamuoyundaki olumlu imajları, yönetim yapıları gibi birçok avantaja sahip olduğunu görebiliyoruz. Bu doğrultuda ülkemizde henüz halka açık olmayan aile şirketlerinin sermaye piyasasının kurumsal yapısına dahil olarak hisse senetlerini halka arz etmelerinin hem bu şirketler hem de ekonomimiz açısından çok verimli olacağına inanıyoruz.

Konuya bu açıdan baktığımızda biz ülkemizdeki şirketlerin mevcut halka açıklık tablosunu çok yeterli bulmuyoruz. Piyasamızın daha ayrıntılı olarak tanıtılması durumunda kendi potansiyelini yansıtan, daha da ileri bir noktaya gideceğine inanıyoruz.

Zaten burada olmamızın nedeni de bu. Daha önce, İstanbul'da, Bursa'da, Kocaeli, Samsun, Düzce ve Konya'da olduğu gibi siz değerli yatırımcılarla, şirket sahipleriyle halka arzın tüm yönlerini konuşmak için geldik.

Gelişmiş bir ikinci el piyasanın varlığı, elbette gelişmiş bir birincil piyasadan geçiyor. Bu nedenle biz araçlar olarak ülkemizde ciddi potansiyeli bulunan ve henüz piyasamızda göremediğimiz şirketlerimizin bu imkânlardan yararlanmasını istiyoruz. Ülkemizde daha fazla firma bu imkânlardan yararlanabilsin diye, bu seferberliği başlattık. Çalışmamızın sonuçlarını da 2010 yılından itibaren almaya başladık.

Önceye ve 2010'a dair kimi rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Halihazırda, İMKB'de işlem gören şirket sayısı 52'si yatırım ortaklığı olmak üzere 342'dir. Borsa yatırım fonu sayısı 12, varant sayısı 34, GİP şirketi sayısı 1'dir. Diğer bir deyişle 25 yılda borsamıza gelen şirket sayısı son derece sınırlı. Ülkemizin en büyük bin şirketi, yani ISO-1000'de bulunan şirketlerin yaklaşık %85'i borsada kote değil. İMKB'de kote şirketlerin toplam piyasa değeri 4 Mart 2011 tarihi itibarıyla 445 milyar TL yani 280 milyar \$'dır. İMKB'de ortalama halka açıklık oranının %25'ler seviyesinde, şirketlerin halka açık kısımlarının piyasa değerinin ise 70 milyar \$ seviyesinde olduğunu görüyoruz.

Biz bu rakamları ülkemizin potansiyeli, sermaye piyasalarımızın hukuki ve teknik altyapısı ve aracılık sektörümüzün kabiliyetleri açısından çok açık bir şekilde yetersiz buluyoruz. Oysa piyasamız 2000'li yıllarda halka arz konusunda iyi bir ivme yakalamıştı. 2000 yılında 35 firma 1,7 milyar TL'lik halka arz gerçekleştirdi. 2004-2006 yılları arasında toplam 4,4 milyar TL değerinde 42 adet halka arz gerçekleştirildi. 2005 yılında sadece bir şirketimizin halka arz ettiği tutar 1,7 milyar TL'yi buldu. Piyasamız bu denli büyük halka arzları da başarıyla tamamlamıştır görüldüğü üzere. 2007 toplam 11 hisse senedinde 4,5 milyar TL tutarında rekor halka arz gerçekleştirildi. 2008'de

2,4 milyar TL'lik arz gerçekleşti. Son 10 senede toplam 13 milyar TL'nin üzerinde halka arz gerçekleştiğini, bu kadar kaynağın şirketlerimize kullandırıldığını görmekteyiz.

Halka arz seferberliğimizin etkisiyle 2010'a geldiğimizde yüzümüz güldü bu anlamda. 2010'da İMKB'de halka arz edilen şirket sayısı 22'ye ulaştı. Yine 2010'da 1 adet tahsisli satış, 3 adet Borsa Yatırım Fonu ve 14 Varant ihracını gördük ve bu rakamlar geleceğē dair de büyük umut verdi.

Çok daha ileriye götürölmesi gerekli olan tüm bu rakamlar, aslında arz tarafındaki hareketlenmenin talep tarafında da ilgi gördüğünü bizlere söylüyor. Henüz halka açık olmayan büyük şirketlerimizin borsamıza gelmesi bu açıdan çok önemli. Ancak işin talep tarafında da çalışmalarımız var.

Bu süreçte araçlar olarak daha çok sayıda şirketimize hizmet verebilecek donanım ve yetkinlikte olduğumuzu kolaylıkla söyleyebilirim. Keza yasal altyapımız, Borsamızın altyapısı, takas ve saklama altyapılarımız gelişmiş ölkelerin seviyesinde hatta bazılarından da ileri seviyededir.

Biz sermaye piyasası kurumları olarak yalnızca halka arz seferberliği düzenleyip şirketlerin halka arz sayısını artırmanın yeterli olmadığını biliyoruz. Hepsi bir bütün. Halka arz edilen şirketlerin sayısı kadar, yatırımcı sayısının artırılmasının, ölkemizin ve sermaye piyasamızın uluslararası arenada çok iyi tanıtılmasının gerekliliğini de görüyoruz. Çalışmalarımız bu nedenle bir sacayağı gibi. Sizlere halka arzı anlatırken, bunun için sizleri cesaretlendirirken piyasa koşullarını da en uygun standartlara getirmek, yatırımcı tabanını genişletmek için yatırımcı eğitimi projesini de yürütüyoruz. Bu proje için gerekli ön çalışma niteliğindeki Yatırımcı Eğilimleri Araştırma anketini tamamladık. Veriler inceleniyor, bu araştırmanın sonuçları bize ve sermaye piyasamızın diğē kurumlarına atacağımız her adımda kılavuzluk edecek.

SPK, İMKB ve Birlik olarak üniversitelere yönelik çalışmalarımıza da hız verdik. İlk etapta, uzmanlarımız tek tek 28 üniversiteyi ziyaret ederek, yapılan seminer ve toplantılarla gençlerimize sermaye piyasamız hakkında bilgi veriyorlar. Sermaye piyasamızın kurumları, gençlere sermaye piyasamızı anlatıyor. Arkadan bilinçli yatırımcıların, çalışanların arttığı bir kuşak yetişiyor.

Biliyorsunuz, İstanbul'un bir finans merkezi olması yönünde hükümetimizin de desteklediğı proje üzerinde çalışmalar sürüyor. Ancak bu noktada gözden kaçırılmaması gereken önemli bir husus, gelişmiş ve gelişmekte olan birçok ölkede benzer projelerin yürütüldüğüdür. Dolayısıyla rekabetin her alana yayıldığı günümüzde, İstanbul'un ve piyasamızın diğē örneklere göre fark yaratması gerektiğini unutmamalıyız. Ayrıca, hedeflerimizin ve çalışmalarımızın yurt içinde olduğu kadar yurt dışında da bilinirliğinin artırılması çok önemli. Bu yaklaşımla, sermaye piyasası kurumları olarak uluslararası tanıtım faaliyetlerine de başladık. İlk durağımız tarihsel ve kültürel bağlarımızın güçlü olduğu Güney Kore oldu. Ekim 2010'da Sermaye Piyasası Kurulu ve Birliğimizin düzenlediğı, tüm sermaye piyasası kurumlarımız ile Merkez Bankamızın katıldığı "Türkiye Sermaye Piyasası Günleri"nin ilkinin Kore Finansal Yatırım Birliği'nin ev sahipliğinde Seul'de gerçekleştirdik. Organizasyon kapsamında Türkiye sermaye piyasasının detaylı bir şekilde tanıtıldığı bir konferans da düzenledik. Güney Kore'deki sermaye piyasası kurumları, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve diğē sermaye piyasası kurumlarından 200'e yakın temsilcinin katıldığı bu toplantılarda, sermaye piyasamızı, aracılık sektörümüzü tanıttık, Koreli yatırımcılara ölkemize gelmeleri için çağrıda bulunduk. Görüşmelerin son derece başarılı geçtiğini belirtmek isterim. Yabancı yatırımcıların Türkiye'ye ilgisi büyük.

Yabancı yatırımcıların ölkemiz piyasalarına olan gittikçe artan ilgisine paralel olarak ölkemizdeki şirketlerin ve yatırımcıların sermaye piyasamıza arz ve talep yaratacaklarına inanıyoruz.

Değerli konuklar,

Tüm bu çalışmaların meyvelerini yakında toplayacağımıza inanıyoruz. Henüz 2011 yılının başlarında olmamıza rağmen yılın daha ilk iki ayında şirketlerimizin halka arzlarını ve bu yöndeki çalışmalarını büyük bir memnuniyetle görmekteyiz.

Sözlerimi tamamlarken bir şeyi hatırlatmak istiyorum, halka arz çalışmasına bugün karar verildiğinde yarın olacak bir iş değil. Aracı kurumlar olarak şirketlerle çalışmaya başladığımızda en az 6 ay sonra halka arzı gerçekleştirebiliriz. Dolayısıyla önümüzdeki günler için bir halka arz planlaması yapılıyorsa buna bugünden karar vererek harekete geçmek ve hazırlıklara bugünden başlamak lazım.

Her zaman olduğu gibi bu çalışmayı gerçekleştiren İMKB'ye Sayın Başkan Hüseyin Erkan nezdinde, çalışmalara eşsiz katkı sağlayan düzenleyici otoritemiz SPK'ya Sayın Başkan Vedat Akgiray nezdinde, halka açılmaya aday şirketlerle aramızda köprü görevi gören katkıları, olumlu yaklaşımı ve teşvikleri için Sayın Başkan Rifat Hisarcıklıoğlu nezdinde TOBB'a teşekkür ediyorum. Bu toplantının yapılmasını katkıları olan Eskişehir Ticaret Odasına ve Eskişehir'deki tüm ilgililere ve elbette vizyonu açık olan ve bizden gelen her küçük adıma büyük bir adım atarak cevap veren, toplantılara katılan, fikirlerini, sorularını paylaşan siz değerli konuklarımıza teşekkürlerimi sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.